

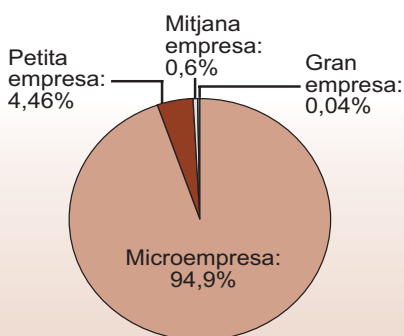
CLIMA EMPRESARIAL (XV)

PETITA I MITJANA EMPRESA A MALLORCA (I): MALA SITUACIÓ ACTUAL; MALES PERSPECTIVES

En el marc de crisi socioeconòmica en què ens trobem, amb unes preocupants xifres d'atur i de destrucció de llocs de feina, la Fundació Gadeso i PIMEM han volgut prendre el pols empresarial de Mallorca, analitzant les percepcions dels petits i mitjans empresaris de l'illa sobre la seva situació actual i el futur immediat. Aquesta investigació sorgeix de la necessitat de conèixer la situació per poder millorar-la, doncs és ben sabut que la recuperació econòmica i, per tant, del treball vendrà de la iniciativa privada (sobretot petita i mitjana empresa). Els resultats reflectits a aquest Quadern Gadeso són només una primera fotografia, que s'anirà repetint cada 4 mesos per poder observar les tendències i els efectes de la conjuntura econòmica i de les possibles mesures de millora que s'apliquin.

EMPRESSES A BALEARS SEGONS TIPOLOGIA

TAULA N°1

MICROEMPRESSES

- Sense assalariats	52,2%
- D'1 a 2 assalariats	27,4%
- De 3 a 5 assalariats	10,7%
- De 6 a 9 assalariats	4,6%

PETITES EMPRESSES

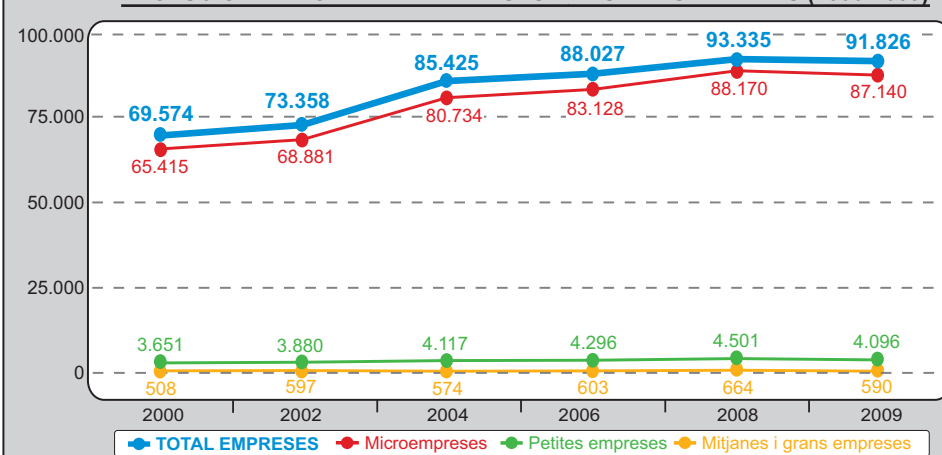
- De 10 a 19 assalariats	3,0%
- De 20 a 49 assalariats	1,5%

Font: DIRCE 2009

És suficient fer un cop d'ull a les taules adjuntes per comprovar que el **teixit empresarial** de la nostra comunitat, i de Mallorca en particular, està format fonamentalment per les denominades **microempreses**, que comprenen des dels autònoms sense assalariats a les empreses de fins a 9 treballadors. Més en concret, a la taula n° 1 es mostra la **distribució de les empreses a Balears** segons les darreres dades disponibles (2009). Com es pot veure, les microempreses suposen quasi el 95% de les empreses de les illes, destacant les que no tenen assalariats (52,2%) i les que en tenen un o dos (27,4%).

Les empreses amb 10 o més assalariats únicament suposen un 5% en el conjunt de la comunitat. A la taula n°2 es reflecteix el **creixement** continuat del nombre d'empreses a Balears en el **període 2000-2008**, any en què assolí el seu màxim. Com és lògic, la crisi econòmica ha tingut el seu efecte en el teixit empresarial, que ha experimentat en **2009** el primer **descens** en el número d'empreses des de fa més d'una dècada, provocat per un descens del consum, pels problemes de tresoreria i per la quasi impossible tasca de refinançament dels compromisos adquirits amb les entitats bancàries.

TAULA N°2 EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EMPRESSES A LES ILLES BALEARS (2000-2009)

Font: DIRCE 2009

Amb la col·laboració de

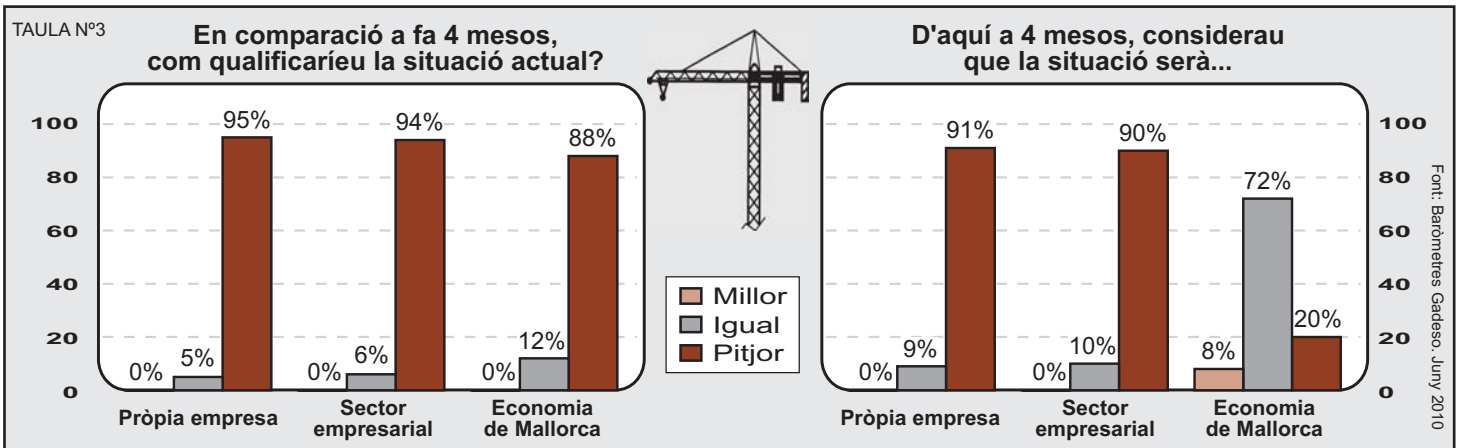

CONSTRUCCIÓ: EL SECTOR MÉS AFECTAT

El sector de la construcció ha estat un dels més afectats per la crisi econòmica i l'explosió de la bombolla immobiliària ha representat que un nombre rellevant de petites i mitjanes empreses hagin hagut de reduir dràsticament la seva plantilla o de tancar. No oblidem que moltes d'aquestes empreses treballaven subcontractades, bé per grans constructors o promotores, bé pel sector públic.

L'empresariat de la **construcció** a Mallorca opina de manera majoritària que la **situació actual**, tant de la seva empresa com del seu sector, és **pitjor** que fa quatre mesos, dada encara més preocupant si es té en compte que la situació llavors ja era molt negativa. Això pareix confirmar la tesi de que el Pla E del Govern Central ha estat només una solució conjuntural que gairebé no ha afectat l'activitat de les petites empreses, que, degut al fre de la construcció, han vist reduïda la seva activitat a les reparacions i rehabilitacions d'immobles.

Pel que fa a les **expectatives**, el pessimisme és la nota dominant. Així, quan es demana als empresaris de la construcció per la seva situació d'aquí a quatre mesos, una immensa majoria respon que serà **pitjor**. Encara que un tímid 8% vegi una certa millora en l'economia general de Mallorca, això no es traduirà en efectes positius pel sector. Com a resum, conclourem que el petit i mitjà empresari de la construcció de l'illa veu la situació actual molt negativament i les expectatives per un futur proper no són gens bones.

SERVEIS AUXILIARIS: EL SECTOR MÉS DEPENDENT

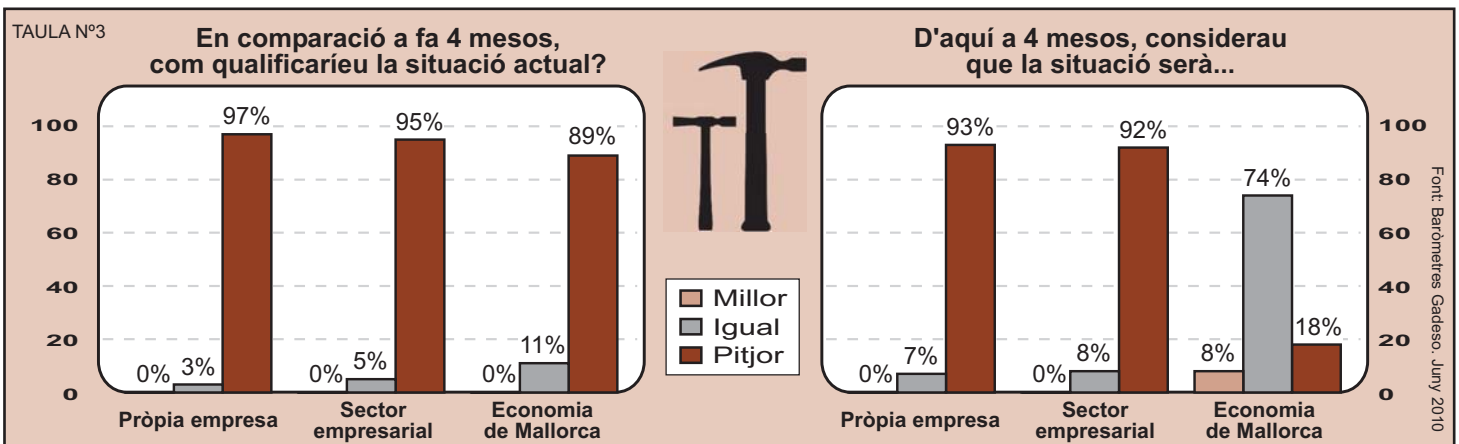
Com és lògic, el que s'ha dit sobre el sector de la construcció és perfectament vàlid pels serveis auxiliars, doncs les empreses d'aquest sector eren complementàries de l'activitat constructora i, un cop aturada aquesta, moltes s'han vist obligades a la reducció de plantilla o al tancament. Això genera, com veurem a continuació, unes percepcions i unes perspectives molt negatives.

L'empresariat dedicat a les **activitats complementàries de la construcció** (fontaneria, fusteria, electricitat...) és el que té una visió més **negativa** de la situació actual, tant de la seva empresa com del sector i de l'economia de Mallorca en general.

Les **perspectives** envers el futur immediat també són les més negatives del conjunt d'empresaris. Com es pot comprovar, la pràctica totalitat assegura que d'aquí a quatre mesos s'agreuja encara més la seva ja dolenta situació. Això està molt relacionat amb el quasi impossible refinançament dels compromisos econòmics adquirits amb les entitats bancàries.

Moltes empreses no han pogut suportar els impagaments o els problemes de tresoreria i s'han vist obligades a tancar (no oblidem que en molts de casos són **autònoms** que, quan es queden sense feina, no tenen dret a l'atur).

En definitiva, les empreses de serveis auxiliars són les que pitjor valoren tant la situació actual com la futura.

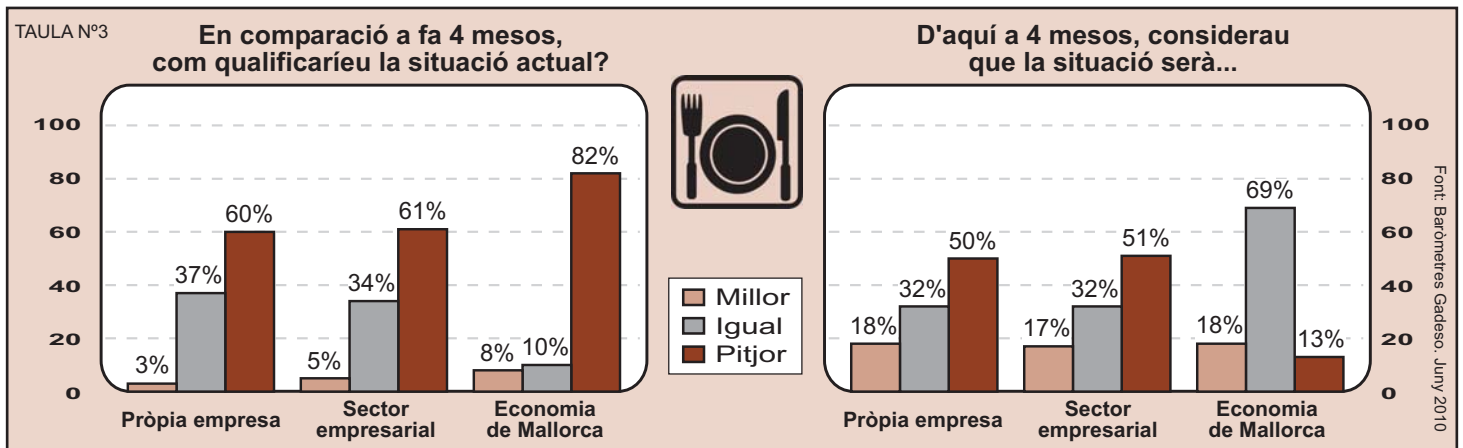

RESTAURACIÓ: CONSUM I DESPESA TURÍSTICA

Com es podrà veure a continuació, l'empresariat dedicat a la restauració és el que mostra una visió menys negativa, tant de la situació actual com de la futura. Tot i això, no s'ha d'oblidar que aquest és un sector afectat per dos problemes fonamentals: el descens del consum causat per la crisi i, especialment si parlem d'establiments turístics: una excessiva i repetitiva oferta.

Encara que la visió sobre la **situació actual** sigui la **menys negativa** dins el conjunt de l'empresariat, al voltant d'un 60% dels restauradors considera que avui es troben pitjor que fa quatre mesos. Obviament aquests empresaris estan afectats per la disminució del consum (i això a l'espera dels efectes que puguin tenir les mesures antidèficit aprovades pel Govern Central) però, com s'ha dit abans, és **necessari actuar** sobre l'excessiva i repetitiva oferta si es vol assolir una competitivitat i qualitat que permetin millorar aquesta situació.

Per altra banda, els empresaris de la restauració tenen unes **expectatives** millors que la resta, encara que aquestes no siguin excessivament positives. Amb tota probabilitat, les millors perspectives d'ocupació per a la propera temporada alta turística influeixen en aquest **moderat optimisme**, però, tan important com el nombre de turistes que ens visitin és el nombre d'estades i, sobretot, la despesa que realitzen. Una vegada finalitzada la temporada es podrà comprovar si aquestes expectatives dels restauradors de Mallorca s'han complert.

COMERÇ: DESCENS DEL CONSUM

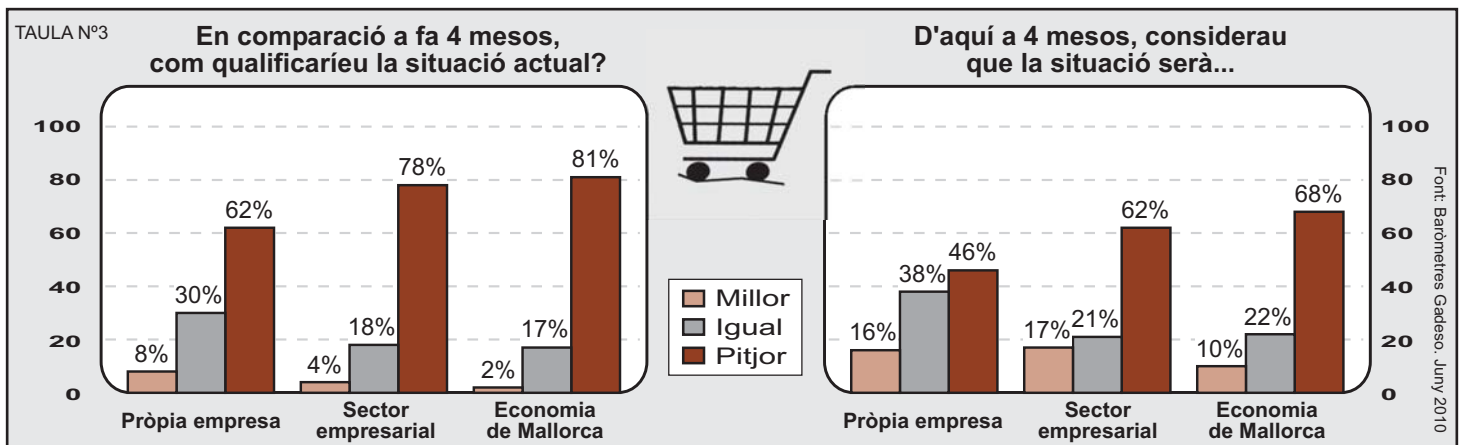
El sector del comerç, encara que molt afectat per la disminució del consum intern provocada per la crisi econòmica, presenta unes dades menys negatives que el conjunt de la petita i mitjana empresa de Mallorca. En qualsevol cas, això no vol dir que la situació sigui bona i que una majoria de comerciants no observi el futur amb pessimisme.

Com es pot veure a la taula inferior, una majoria dels empresaris del comerç qualifiquen la **situació actual** com a **pitjor** que fa quatre mesos. Naturalment, la crisi econòmica es troba darrere aquestes percepcions però també s'ha d'apuntar que el període estudiat (primers mesos de l'any, després de les festes nadalenques) sol presentar baixos nivells de venda.

Les esperances dipositades en la propera temporada turística són les que expliquen l'escàs però significatiu percentatge de comerciants que creu que la situació millorarà d'aquí uns mesos. Tal i com s'ha vist a l'anàlisi de la situació actual, les **expectatives** també són més positives quan es refereixen al seu negoci que quan parlen del sector comerç.

També cal destacar que els comerciants consideren millor la situació de la seva empresa que la que viu el sector.

En resum, com al sector restauració, s'haurà de veure si aquestes perspectives es concreten en el propers mesos.

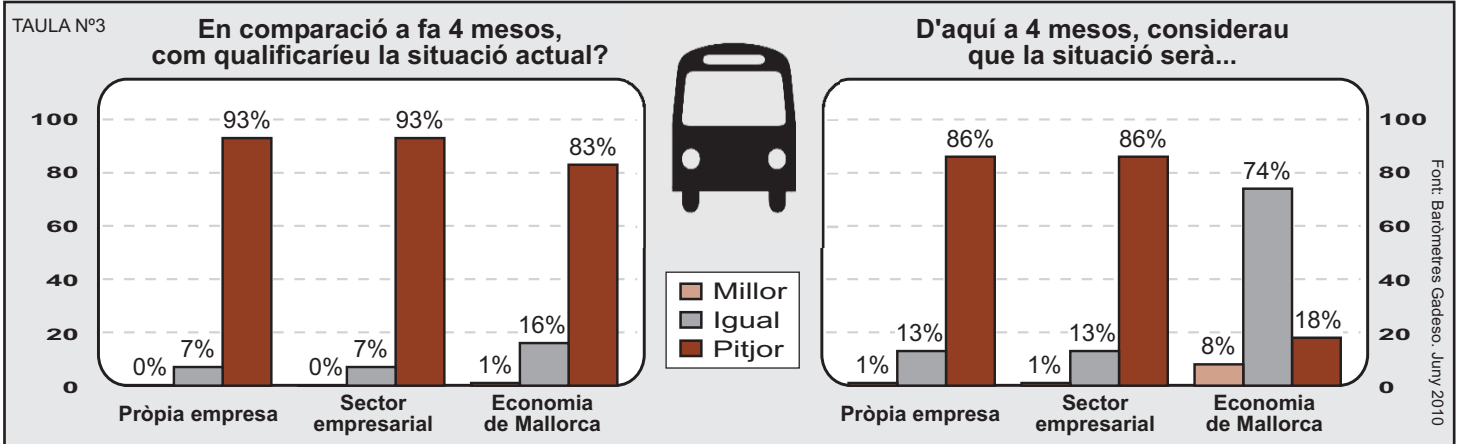

TRANSPORTS: NECESSÀRIA RECONVERSIÓ

Encara que aquí s'ofereixin les xifres globals, a l'hora d'estudiar el sector dels transports s'han analitzat les empreses dedicades al transport i distribució de mercaderies, el transport discrecional i el sector del taxi, per poder detectar les percepcions i problemàtiques específiques de cada un dels subsectors.

Les percepcions referides a la **situació actual** són molt negatives, situant-se en un 93% els que afirmen que actualment estan **pitjor** que fa quatre mesos, quan la situació ja era dolenta. La disminució de la demanda de les empreses de mercaderies provocada per la crisi i el descens del nombre de turistes durant els primers mesos de 2010 (que afecta el transport discrecional i els taxistes) fan que les empreses de transport qualifiquin la situació de dolenta.

Les relativament millors perspectives d'ocupació que han recollit diverses institucions pareixen no afectar l'empresariat del transport, doncs una immensa majoria afirma que la seva situació serà pitjor que l'actual en plena temporada alta turística. Això pot ser degut, en el cas del taxi, a un excés d'oferta i, si ens referim al transport discrecional, a una excessiva dependència de les agències de viatges i a que molts de TTOO ja disposin de la seva pròpia flota.

INDÚSTRIA: ASSIGNATURA PENDENT

Els empresaris de la indústria (concretament del calçat i del moble), sector molt lligat a les variacions de la demanda turística, de l'activitat de la construcció i del consum intern, es situen en la mateixa línia observada fins ara a altres sectors: mala situació actual i males perspectives envers el futur immediat.

Una clara majoria d'empresaris afirma que la seva empresa en particular i el sector en general estan **pitjor** ara que fa quatre mesos. Encara que sigui repetitiu, cal afegir que aquestes dades són encara més greus si es té en compte la mala situació inicial. Els empresaris demanden, entre d'altres, més promoció del turisme, una reactivació de la construcció (pública o privada, nova o de rehabilitació), una reordenació de les infraestructures del transport.

Les perspectives dels industrials de cara al **futur proper** també tenen un marcat caràcter negatiu: més d'un 80% afirma que la situació d'aquí a quatre mesos serà encara **pitjor** que l'actual, tant si ens referim a la pròpia empresa com al sector. Queda per veure si el sector de les noves tecnologies, i els programes per introduir-les en les pimes poden tenir efectes positius en el sector de la indústria de transformació.

